

**MAGYAR NYELVI
FELADATLAP**

a 6. évfolyamosok számára

2026. február 3. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

**Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál,
a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!**

Jó munkát kívánunk!

OKTATÁSI HIVATAL

1. Oldd meg az alábbi szóegyenleteket! Írd a zárójelben található első meghatározás alapján a szó betűit a vonalakra, majd egy betű hozzáadásával alkoss egy új szót, amelynek jelentése megfelel a második meghatározásnak! A vonalak a betűk számát jelzik. (A kétjegyű mássalhangzókat két vonallal jelöltük.)

- a) _____ (fűteni lehet vele, kályhában ég) + ___ = _____ (lekaszált fű, megszáritva állateledel)
- b) ____ (juttat, odanyújt) + ___ = _____ (az államnak rendszeresen fizetendő összeg)
- c) _____ (szemünkből folyik, ha sírunk) + ___ = _____ (nem nehéz)

a	
b	
c	

2. Keresd meg a közmondások, szólások rokon értelmű párjait! A számok mellé írd a megfelelő betűt! Vigyázz, két közmondásnak nem lesz párja.

1. Egyszer fent, egyszer lent.
2. Nincsen rózsza tövis nélkül.
3. Ebnek eb a fia.
4. Egységben az erő.

A) Jó pap is holtig tanul.
B) Minden éremnek két oldala van.
C) Sok kéz hamar kész.
D) A szerencse forgandó.
E) Nem esik messze az alma fájától.
F) Sok bába közt elvész a gyerek.

1. = ...   2. = ...   3. = ...   4. = ...

a	
---	--

3.	<p>Húzd alá az alábbi tréfás párbeszédben azt a szót, amelynek két különböző jelentése a humor forrása! Fogalmazd meg az adott szónak a szövegben megjelenő két jelentését!</p> <p>– Napos időben ülsz az ablaknál, és azt hallod, hogy á, bé, cé, dé. Mi az? – Betűz a nap!</p> <p>Egyik jelentés: .....</p> <p>Másik jelentés: .....</p>	a												
4.	<p>Az alábbi szöveg alapján válaszolj a nyelvtani kérdésekre!</p> <p>A tanulás során a kutya folytonos biztatást igényel. Az ínycsafatok, játékok, valamint a gazda fizikai érintése és szóbeli dicsérete egyaránt alkalmazható jutalomként. Valahányszor végrehajt egy parancsot, dicsérjük meg, hogy érezze, elégedettek vagyunk vele!</p> <p>a) Milyen mássalhangzótörvény érvényesül az érezze szóban? .....</p> <p>.....</p> <p>b) Írd le szótagolva az ínycsafatok szót! .....</p> <p>c) Írd ki a mély hangrendű főneveket az első mondatból! .....</p> <p>.....</p> <p>d) Írd ide az utolsó igekötős, cselekvést jelentő kifejezést a harmadik mondatból!</p> <p>.....</p> <p>e) Hány melléknevet találsz a második mondatban? .....</p> <p>f) Karikázd be az alábbi szavak közül a betűrendben ötödik szót, és húzd alá a betűrendben nyolcadikat! Segítségképpen számozással betűrendbe állíthatod a szavakat!</p> <p>piros, alacsony, zsemle, toka, zsinór, angol, tolmács, papír</p>	<table border="1"> <tbody> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> </tbody> </table>	a		b		c		d		e		f	
a														
b														
c														
d														
e														
f														

5. Olvasd el a verset, és oldd meg a feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	

Kosztolányi Dezső: Téli alkony

Aranylanak a halvány ablakok...
Küzd a sugár a hamvazó sötéttel,
fönn a tetőn sok vén kémény pöfékel,
a hósík messze selymesen ragyog.

Beszélget a kályhánál a család,
a téli alkony nesztelen leszállott.
Mint áldozásra készülő .....(1.),
csipkés ruhába állanak a fák.

A hazatérő félve, csöndesen .....(2.),
retteg zavarni az út szűzi csendjét,
az ébredő nesz álmos, elhaló.

S az ónszín égből, a halk éjszakában
táncolva, zengve és zenélve lágyan,
fehér rózsákként hull alá a hó.

a) Pótold a versből hiányzó szavakat! Figyelj a rímelésre és a ritmusra! Válassz a következő szavak közül: *jár, lép, lányok, álmok*

1. hiányzó szó: .....

2. hiányzó szó: .....

b) Melyik napszakban játszódik a vers? Írd ide! Majd **húzz alá a versben három olyan szót**, amelyek igazolják ezt!

.....

c) Milyen költői vagy stilisztikai eszköz NEM fordul elő a versben? Húzd alá!

hasonlat, megszólítás, megszemélyesítés, ölelkező rím

d) Írj ki egy hangutánzó szót a versből!

.....

e) Keresd meg a versben a **csöndes(en)** szó rokonértelmű szavát! Írd az alábbi sorba!

.....

6. Melyik írásmód helyes, melyik helytelen? Írd a megfelelő jelölést a középső oszlopba!

1 = csak a bal oldali helyes

2 = csak a jobb oldali helyes

3 = mindkét alak helyes

X = egyik alak sem helyes

Bal oldal		Jobb oldal
higyje		haggya
pety-tyes		me-ge-mel
ujjról		újról
harkáj		gálya
sakkör		tollal

a

7. Olvasd el a szövegrészletet, majd oldd meg a feladatot!

a	
b	

A szelektív hulladékgyűjtésről gyerekeknek

Mi a ... szemét?

Szemétnek nevezzük az elhasználódott, tönkrement tárgyakat, anyagokat, amelyeket már semmire sem lehet használni, Új tárgyat nem tudunk előállítani belőlük. Ilyen pl. a megsavanyodott tej, a megrepedt csempe, a használt papírszalvéta.

... hulladék?

Hulladéknak pedig azokat az anyagokat hívjuk, amelyekre ugyan már nincs szükségünk, de más számára hasznosak lehetnek vagy készíthető belőlük más termék. Ilyen pl. a legtöbb csomagolóanyag, befőttesüveg, kartondoboz vagy a kinőtt ruhák.

Szeméthegy vagy újrahasznosítás? Nem mindegy!

A szelektív hulladékgyűjtés egy nagyon fontos és hasznos tevékenység a környezetvédelem szempontjából, ami lehetővé teszi a hulladékok újrahasznosítását, a természeti erőforrások megőrzését.

Az újrahasznosítás egy folyamat, amelynek során a használt hulladékanyagokat gyűjtik, tisztítják, feldolgozzák és átalakítják új termékekké vagy nyersanyagokká.

Hogyan kell szelektíven gyűjteni? Nagyon egyszerű!

Fontos, hogy a szelektív (papír, műanyag és fém) kukába tiszta, kiöblített, ételmaradéktól mentes hulladék kerüljön lapítva, hogy minél kisebb helyet foglaljon.

Lényeges, hogy az egyik kategóriába sem besorolható „maradékot” se tedd lendületből az általános szeméttárolóba, hiszen az üveg, a textil – feleslegessé vált ruhák és cipők –, a használt sütőolaj is külön gyűjthető! Ezeket leadhatod a hozzád legközelebb eső hulladékudvarban.

Előzzük meg a hulladékképződést!

Gyűjts tehát te is szelektíven, és azt se feledd: a fenntartható, környezettudatos fogyasztói magatartásnak az is feltétele, hogy a lehető legkevesebb hulladékot állítsd elő, az erre alkalmas tárgyakat, anyagokat pedig lehetőleg használd újra többször!

Az elromlott háztartási kis- és nagygépek és más veszélyes hulladékok az arra kijelölt hulladékudvarokban vagy az áruházakban adhatóak le.

Te is felelős vagy a környezetedért! Tegyel érte még ma!

a)

A környezettudatos fogyasztó többször használja pl. a befőttesüvegeket.	IGAZ – HAMIS
Az általunk már nem használt ruhák és a háztartási kisgépek is leadhatók a hulladékudvarban.	IGAZ – HAMIS
Az elhasználódott, tönkrement tárgyakat, anyagokat újra lehet hasznosítani.	IGAZ – HAMIS

b) Csoportosítsd! Szemét vagy hulladék?

A) lerágott csirkecsont

C) újság

B) kartondoboz

D) használt papír zsebkendő

Szemét.....

Hulladék:.....

8. Azonosítsd a szavak szerkezetét, és tegyél X-et a megfelelő helyre a táblázatban! Figyelj, nem minden szerkezet sorába kerül X!

a

	kutyákét	szépségekéről	olvasnának
szótó + képző + jel + rag			
szótó + képző + képző + jel + rag			
szótó + jel + jel + rag			
szótó + képző + jel + jel + rag			
szótó + jel + rag			

9. Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

a	
b	
c	

Hunyadi kardja

A gyulafehérvári nagytemplom homályos boltozata alatt látható Hunyadi János koporsója. Valamikor több volt ezen a síremléken a drágakő, mint a márvány, de biz az mind elkallódott a régi zavaros világban. Nem maradt ott egyéb egy hosszú, kétélű acélpengénél, amely a szobor lábához volt támasztva. Az nem kellett senkinek, mert nem volt rajta semmi ékesség. Meg nehéz is volt, hogy két kézzel alig lehetett megemelni. Az volt Hunyadi kardja.

Egyszer aztán ennek is akadt gazdája. Valami gyülevész csapat fosztogatta ki a várost. A vezérük valami Privoda nevű kapitány volt. Ez a Privoda volt az, aki fölkapta a halott hősnek annyi csatában diadalmas fegyverét.

– Minek lesz az neked, Privoda? – incselkedtek vele a cimborái. – Elhúzza az azt a káposztatorzsából faragott karodat.

– Ne tanítsátok ti Privodát – vigyorgott a kapitány –, megér ez nekem egy szakajtó¹ aranyat. Annyit bizonyosan nem sajnál érte Kamuti Ferenc uram.

Kamuti Ferenc volt akkor Magyarország legerősebb embere. Derék, jó vitéz, becsületes magyar, Esztergom város kapitánya. Neki szánta a kardot Privoda, el is vitte hozzá.

– Vitéz nagyuram, elhoztam neked Gyulafehérvárról Hunyadi kardját. Nem illet az mást most nagy Magyarországon, egyedül csak téged. Tudom, nem sokallasz érte száz aranyat meg egy csótáros² paripát meg a hozzá való ékes vitézi gúnyát.

Kamuti kezébe vette Hunyadi kardját, forgatta, nézegette, amíg ki nem buggyant a könnye.

– Jaj, mire jutottál, szegény Magyarország! – sóhajtott keserű szívvel, s indult kifelé a fegyveres teremből. De Privoda ijedten állotta útját.

– Ohó, vitéz uram, hát az én jutalmam hol van?

– Az ám, majd elfelejtettem! – mordult rá haragosan Kamuti, s bekiáltott az őrszobára:

– Hé, hajdúk, ugorjatok csak ide!

Négy szál legény tisztelegve várta a parancsolatot.

¹ kisméretű, fületlen, fonott kosár

² lószerszám, annak dísze vagy díszes takaró

– Szaggassátok le a vitézi gúnyát erről a semmiháziról – mutatott rá a reszkető Privodára –, mert nem illet az ilyen gonosztevőt. Öltöztessétek darócba³, aztán kergessétek ki a várból!

Ő maga pedig kiment a bástyafokra, amely a Duna fölött meredezik, megcsókolta Hunyadi kardját, megcsillogtatta a napfényben, s nagyot lendítve a karján, behajította a Dunába.

– Sohase lesz többet emberi kéz, amelyik méltó volna Hunyadi János kardját forgatni.

Hunyadi kardja azóta lent fekszik a Duna fenekén. De mikor a magyart bántják, mindig megmozdul, mintha rég elporlott gazdáját keresné, s olyankor hány a Duna haragos hullámokat.

a) Húzd alá azt a teljes mondatot, amely a történet csodás mozzanatát örökíti meg!

b) Hogyan fogalmazza meg a szöveg a következőket? Írd le szó szerint!

A) régen elveszett: .....

.....

B) szedett-vedett, semmirekellő emberek sokasága: .....

.....

C) tréfálkoztak vele a barátai: .....

.....

c) Idézz a szövegből két olyan részletet, amely Kamuti Ferenc Hunyadi iránti tiszteletét mutatja!

.....

.....

.....

---

³ durva, vastag ruhaanyag

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.